

పంజాబి

అనియత

సూరీడు పడమటి దిశకు దిగిపోతున్నాడు. ఆహారాన్వేషణ కోసం వెళ్లిన పక్షులు బారులు, బారులుగా తమ గూళ్లకు బయలుదేరాయి.

చల్లని గాలికి అలలు, అలలుగా తలలు ఆడిస్తున్న వరి పైరులు ఎటు చూసినా పచ్చదనమే. ప్రశాంతతకు ప్రతీకగా ఉంది ఆ గూడెం!

కొడుకు కోసం ఆత్మతగా ఎదురు చూస్తోంది మల్లమ్మ. 'కొడుకు పొద్దువాల కుండానే వచ్చేవాడు. అలాంటిది చీకటివడుతున్నా ఇంకా ఇంటికి రాలేదు. పట్టణంలో రద్దీ ఎక్కువ. కుర్రాడికి ఏమన్నా జరిగిందో, ఏమో!!' ఆ ఆలోచన రాగానే ఆమెలో కంగారు ఎక్కువైంది.

"తాడి చెట్టు తల్లీ కాదు... తాగనోడు మొగుడూ కాదు..." తూలుకుంటూ వచ్చాడు మాసరయ్య...

"ఏందే! ఈదిలో నిలబడి ఎదురు సూత్రన్నావు. నా గురించేంది?" కిసుక్కున నవ్వాడు మాసరయ్య.

"ఛీ. నీ యవ్వా! ఎన్నిసార్లు తిట్టినా ఆ సారా తాగడం మానవు కదా?" కోపంగా అంది మల్లమ్మ.

"ఎందుకు మానను! ఓ ఇస్కీ సీసా వట్లా. అప్పుడు సారా తాగితే ఒట్టు" నవ్వుతూ చెప్పాడు మాసరయ్య.

"తమిళనాడు లాగా మన రాష్ట్రంలో కూడా సారా

రద్దు సేతే నరి" అంది మల్లమ్మ.

"ఏం దేవ్. నీకు కూడా బయట ఇనయాలు సానా తెలుస్తున్నాయి. ఇదంతా మన కుర్ర నాకొడుకు పెబావ మన్నమాట!" ఆశ్చర్యపోయాడు మాసరయ్య.

మాసరయ్య వక్కొచ్చి కూర్చుంది మల్లమ్మ.

మల్లమ్మకు దగ్గరగా జరిగి నడుం మీద చేయి వేశాడు మాసరయ్య.

"ఇప్పుడు నరనం ఏంది. చెయి తీయి?" కసిరింది మల్లమ్మ.

"ఏందంతలా నిటవటలాడి పోతన్నావు?"

"చంటిగాడు ఇంక బడి నుండి రాలేదు మానా? బాధగా చెప్పింది మల్లమ్మ.

"ఈ మాత్రం దానికే బెంబేలెత్తిపోతా వేంది పక్కడు" బీడి అంటించుకుంటూ చెప్పాడు.

దూరంగా భుజానికి నంచి వేలావరీమకుని భారంగా వస్తున్న చంటిని చూడగానే ఒక్క ఉదయన లేచి వాడికి ఎదురెళ్లి వున్నకాల నంచి అందుకుంటూ అడిగింది -

"ఏందిరా గట్లాగున్నావ్? ఆరన్యం అయినాచి నేను ఎంత కంగారువడుతున్నావో తెలుసా?"

చంటి మౌనంగా నడుస్తున్నాడు. వాడి ముఖం ఏత్తి చూసింది మల్లమ్మ. వాడి కళ్లలో ఏళ్లు స్వప్నంగా కుదిర్చున్నాయి!

"ఎదుస్తున్నా వేందిరా?" మల్లమ్మ ప్రశ్నించింది.

"పరీక్ష ఫీజు కట్టడానికి రేసే ఆఫీ రోజ్ ఏడుస్తూ చెప్పాడు చంటి.

"నీ దగ్గర సొమ్మేం లేదేదీ?" చార్చి అడిగాడు మాసరయ్య.

“నా కెప్పుడన్నా ఇచ్చావేంది. కూలీ పని చేసి వసాదించినదంతా ఏ రోజుకు ఆ రోజు తాగుడుకే తగిలేస్తున్నావు.”

మానరయ్యకి చాలా బాధ కలిగింది. కూలీ పని చేసుకుని ఇంటి కొస్తుంటే దారిలో ఉంది సారా కొట్టు. ఏ రోజు కారోజు తాగుడు మానేయాల్సానుకుంటాడు తను. కానీ, ఆ కొట్టును చూడగానే అనుకున్నదంతా మరచి పోయి అటువైపు పోతాడు. పొద్దుటి నుంచి సాయంత్రం వరకు చమటోడ్డి సంపాదించిన డబ్బు కాస్త అర గంటలో అయిపోతుంది. అది తాగగానే బాధంతా ఎగిరిపోయినట్లనిపిస్తుంది. పాట పాడుకుంటూ ఇంటికి వెయిలు దేరుతాడు. ఇంటికొచ్చేసరికి నగం నిషా తగ్గిపోతుంది. పెళ్లాం తిట్లతో మొత్తం నిషా తగ్గిపోతుంది. కచ్చాడు మొదలవుతుంది ఆకలి. భోజనానికి లేవబోతుంటే పొయ్యి మీద ఖాళీ కుండ కనిపిస్తుంది. పెళ్లాం తనకేసి కోపంగా చూస్తుంది. తను గింజలు తేకపోతే ఆది మాత్రం కూడు ఎలా వండుతుంది? అప్పుడు మనసులో జ్ఞానం ప్రవేశిస్తుంది. ఇక రేపటి నుండి తాగకూడదు అనుకుంటాడు. కానీ మళ్ళీ మామూలే. ఆలోచనల నుండి తేరుకున్నాడు మానరయ్య.

“ఎంతగావాలేంటి?” అడిగాడు మానరయ్య.
“ముప్పయ్యే రూపాయలు” ఏడుస్తూ చెప్పాడు చంటి.
“ముందు అడికి కూడెట్టు. నేను ఆలోచిస్తా.”

గిన్నెలో అన్నమంతా చంటికి పెట్టింది మల్లమ్మ.
“మా ఇద్దరి భోజనం అయిపోయి నాది” అబద్ధమా కింది మల్లమ్మ.

“నాకు ఇంత వద్దు” నగం అన్నం తీసి వక్క గిన్నెలో పెట్టాడు.

వాడికి తెలుసు అమ్మ. అయ్య ఇంకా భోజనం చేయలేదని.

“ఇంత అలస్యం అయిందేమిరా?” చంటి తల ఆప్యాయంగా నిమురుతూ అడిగింది మల్లమ్మ.

“రేపు పరీక్ష ఫీజు కట్టాలిగా! స్కూలు వదలగానే యాదయ్య కొలిమికి వెళ్లి వాడికి సాయం చేసినా. పది రూపాయలు ఇచ్చినాడు. ఇంక ఇరవై రూపాయలు కావాలి.”

అప్పుడు చూసింది యాదమ్మ చంటి చేతులకేసి. ఎర్రగా కందిపోయి ఉన్నాయి. తినడానికి అవస్థపడుతున్నాడు.

చంటిని అక్కన చేర్చుకుని తనే ఆప్యాయంగా తినిపించింది.

“నా క్కూడా కూడు పెట్టు” మానరయ్య వచ్చి కూర్చున్నాడు.

“ఈడి సేతులు చూసి నావా! ఫీజు కోసం కొలిమిలో పనిచేసినాడంట. కొడుక్కి ఫీజు కట్టలేని బతుకులు మనవి” మల్లమ్మ ఏడుస్తోంది.

“మన కెందుకొచ్చిన సదువులే అంటే, నువ్వు ఇని పించుకోవాలే. ఉద్యోగాలు వస్తా ఎంటి? ఉద్యోగం రాకపోతే అంత చదువు నదివి ఆడు కూలీ పనికి పోగలడా? ఎందుకూ కాకుండా పోతాడు. ఆడు సదివితే, ఉద్యోగం చేత్రే నాకు మాత్రం అనందం గాదా? పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోయే” బాధగా చెప్పాడు మానరయ్య.

“అలా అనకు మావ. ఈడు బాగా సదవాల. కలకేరు కావాలి! ఈడు మన బతుకులో వెలుగు సింపాల. ఈ గూడెంలో వీడు ఒక్కడే సదువుతున్నాడు.

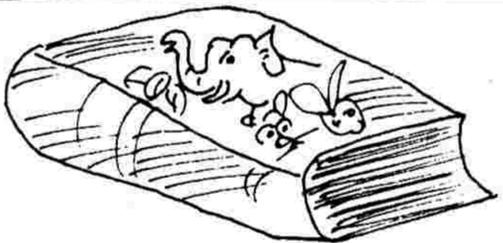
కొడుకు: ప్రతి రోజు ఎనిమిది గంటలకు టీ.వి.లో నుండి ఘాటు వస్తుంది. ఎందుకని.
తండ్రి: అది గుంటూరు మిరవకాయల వారి నమయం కదా అందుకని.

భాస్కర భ్రమరాంబ [తిరువతి]

ఈ సంవత్సరంలో స్కూలు సదువు అయిపోతాడంట. మనాడు మళ్ళీ సంవత్సరం కాలేజీకి పోతాడంట” ఆమెలో అనందం పొంగి పొర్లింది. అంతలో పరీక్ష ఫీజు గుర్తుకు వచ్చి ఆనందం కాస్తా చల్లారి పోయింది.

“ఇరవై రూపాయలు రాత్రికి రాత్రి ఎలా వస్తాయి” ఆమె తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది.

“కరణం గారింటిలో చింతపండు వలవడానికి పోతున్నా వస్తావా?” వీధిలో నుండి అరచింది వక్కంటి రావులమ్మ. మల్లమ్మ ఒక్క ఉడుటున లేచింది. “నువ్వు అన్నం పెట్టుకు తిను మావా. నువు పడుకోరా చంటి.

జంతు నిఘంటువు

భౌషా నిఘంటువులను చాలా చూశాం. జంతువుల పేర్లను, వాటి వివరాలను తెలుసుకోవాలి అవసరం మనికి కుండంటూ ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు నిఘంటువును రూపొందించాడు. వాంగరీ దేశానికి చెందిన లస్ జేగ్ స్నాన్ లకై ఏబై వేల జంతువుల పేర్లు - వాటి వివరాలతో వన్నెండు సంపుటాలు గల జంతువుల నిఘంటువును తయారుచేశాడు. ఏడు భాషలలో ఈ వున్నకంను తయారుచేయడానికి జేగ్ స్నాన్ కు 30 సంవత్సరాలు వట్టిందట. ప్రపంచం మొత్తంమీద జంతువుల మీద వెలువడిన నిఘంటువు ఇదేనని చెప్పవచ్చు. బయాలజీ అభ్యాసకులు, బోధకులకు ఈ నిఘంటువుతో ఉపయోగ ముండవచ్చును.

వట్నం శేషంశెట్టి [నంద్యాల]

డబ్బులు నే తెస్తా.”
చంటికి నిద్ర రావడంలేదు. ఆలోచిస్తున్నాడు. తన కోసం అమ్మ ఎంత కష్టపడుతోందో! బాగా చదివి పదవ తరగతి ఫస్ట్ క్లాసులో పాసవ్వాలి” దృఢంగా నిర్ణయించుకున్నాడు చంటి.

తల్లి వచ్చి లేపే వరకూ చంటికి మెలకువ రాలేదు. “ఇదిగో ఇరవై రూపాయలు. త్వరగా స్కూలుకు వెళ్లి కట్టిరా” చంటి తల్లి కళ్ళలోకి చూశాడు. రాత్రంతా నిద్రలేకపోవడం వలన మల్లమ్మ కళ్లు ఎర్రగా ఉన్నాయి. వాడికి చాలా బాధకలిగింది.

“కొడుకు పరీక్షకు తాను డబ్బు ఇవ్వలేకపోయాడు. రాతిరంత అది [పెళ్లాం] కష్టపడకపోతే తాను ఎక్కడి నుండి తెచ్చేవాడు?! తనకు ఈ ఊళ్లో ఎవరూ అప్పివ్వరు. చ... వెధవ బతుకు” తనని తను నిందించుకున్నాడు మానరయ్య.

★ ★ ★ ★

మూడు నెలలు కాల గర్భంలో కలసిపోయాయి. “ఎందిరా కోడి కూయకుండా లేచినావు?” అని అడిగింది మల్లమ్మ కొడుకుని.

“ఇవాళ మా పరీక్ష ఫలితాలు వస్తాయి. వట్నం వెళ్లి పేపరు కొనుక్కొస్తాను.”

“క్లాసు వస్తుందంటావా?”
“తప్పకుండా వస్తుంది” ధైర్యంగా చెప్పాడు చంటి.
“తొందరగా వచ్చి, శుభవార్త సెప్పాలి.”

చంటి వట్నం వెళ్లి పేపరు కొని నెంబరు చూశాడు. ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయ్యాడు తను. చాలా ఆనందం కలిగింది చంటికి. “తన జీవిత లక్ష్యం కలెక్కరు కావాలి. అమ్మ కోరిక తీర్చాలి” భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించుకుంటూ ఆనందంగా ఇంటి ముఖం వట్టాడు.

చేల గట్ల మీద పేపరు వట్టుకుని పరిగెత్తుతూ కనిపించిన వాళ్లందరికీ తాను ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయ్యానని చెబుతూ - ఇంటికి చేరుకున్నాడు చంటి.

వాకిలి నిండా జనం. అందరినీ తోసుకుంటూ వెళ్లాడు. ఎదురుగా తండ్రి శవం. తల్లి భోరున ఏడుస్తోంది. చంటి చేతిలో పేపర్ జారిపోయింది.

“నీ అయ్య ఇక లేడురా... మాయదారి కల్తీ సారా నీ అయ్య పేణాలు తీసిందిరా.” మల్లమ్మ చంటిని చూసి గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడ్చింది.

“నే పాసయ్యానయ్యా! ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయ్యానయ్యా” పిచ్చిగా అరుస్తూ తండ్రి శవం మీదవడి భోరున విలపించాడు చంటి.

పది రోజులు గడిచాయి.

వల్లె ప్రజల సహకారంతో ఆ పది రోజులూ గడిచాయి. మల్లమ్మ చిక్కి శల్యమైంది. గుమ్మం పక్కన కూర్చుని నిరాశగా శూన్యంలోకి చూస్తోంది మల్లమ్మ. చంటి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. పాక చూరుకున్న తండ్రి కొడవలి తీసుకుని కరణంగారి పొలానికేసి బయలుదేరాడు. ఎప్పటిలానే పొద్దుపోయింది. చంటి దూరంగా చేలగట్ల మీద నుంచి కర్రల మోపు నెత్తిన పెట్టుకుని రావడం మల్లమ్మ చూసింది.

“పుస్తకాలతో రావలసిన వీడు, పొలం నుంచి వస్తున్నాడు. కలెక్కరు అవుతాడు అనుకున్నోడు కట్టెలు మోస్తున్నాడు.” మల్లమ్మ నిరాశగా నవ్వింది. నవ్వు పెద్దదై, మరింత పెద్దదై పిచ్చిగా నవ్వుతోంది.